

Krizový plán školy

ÚVOD

Krizový plán školy se uplatňuje při řešení krizových situací ve škole. Jeho základem je **Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č. j. 21291/2010-28** a **Metodický pokyn MŠMT k prevenci a řešení šikany mezi žáky škol a školských zařízení č. j. 21149/2016**. Cílem krizového plánu je stanovit závazný postup pro všechny pracovníky školy v krizové situaci a je mu nadřazena směrnice pro příslušné události. Krizovou situací rozumíme především **situaci, která vyžaduje přerušování vyučování v dané třídě**. S krizovým plánem jsou seznámeni všichni pracovníci školy a je k dispozici u ředitelky školy, ve sborovně a na internetových stránkách školy. Krizový plán obsahuje situace a postupy pro jednotlivé typy událostí.

O krizové situaci je vždy informováno vedení školy v pořadí: ředitelka, zástupkyně ředitelky a další

KRIZOVÉ SITUACE

- AFEKTIVNÍ ZÁCHVAT
- DÍTĚ S PAS
- EPILEPTICKÝ ZÁCHVAT
- DIABETES MELLITUS
- DÍTĚ POD VLIVEM NÁVYKOVÝCH LÁTEK
- ÚRAZ
- CIZÍ OSOBA V BUDOVĚ ŠKOLY
- SVÉVOLNÉ OPUŠTĚNÍ TŘÍDY (ŠKOLY)
- NEVYZVEDNUTÍ ŽÁKA ZE ŠKOLY
- KRÁDEŽ
- VANDALISMUS
- PROJEVY EXTRÉMISMU
- OZBROJENÉHO ÚTOKU
- ŠIKANA

POSTUP V KRIZOVÉ SITUACI "AFEKTIVNÍ ZÁCHVAT"

Primární intervence

1. Zajistit bezpečnost dítěte, které se nachází v krizové situaci, oddělit ho od ostatních dětí. Uvědomit co nejrychleji osobu, která může vzniklou situaci řešit (ředitele školy, zástupkyni ředitele školy, třídního učitele, osobu konající dozor o přestávkách, ...).
2. Pokud není možné opustit třídu (je třeba řešit vzniklou situaci s ostatními dětmi, či zajistit jejich bezpečnost) je vhodné vyslat „spojku“ (spolehlivé dítě), které situaci oznámí v kanceláři školy, ve sborovně (dle situace).
3. Zajistit bezpečnost ostatních dětí.
4. Pokud dítě ihned přebírá zdravotník, pedagog se vrací do třídy.
5. Pokud je nutná přítomnost pedagoga u dítěte v krizové situaci, převezme dohled nad třídou jiný pedagog nebo asistent pedagoga. Přivolání náhradního pedagoga či jiné osoby do dané třídy, zajistí zástupkyně ředitelky školy, popřípadě jiný pedagog, který nevykonává přímou pedagogickou činnost.

POSTUP V KRIZOVÉ SITUACI "DÍTĚ S PAS"

Poruchy autistického spektra /PAS/ se diagnostikují na základě projevů chování. Jde o různou míru narušení v těchto oblastech:

- Sociální interakce a sociálního chování
- Verbální i neverbální komunikace
- V oblasti představitosti a hry, omezených vzorců chování, zájmů nebo aktivit

Za zcela neadekvátní a neakceptovatelné je v případě vyústění nežádoucích projevů použít psychický či fyzický trest.

Pravidla předcházení krizové situace:

- Znalost obecných specifik diagnózy PAS a zásad pro předcházení rizikových projevů
- Úzká spolupráce všech učitelů s TU, spolupráce s rodiči
- Pravidlo přesnosti, jasnosti instrukcí a zajištění předvídatelnosti
- Pravidlo jasné a konkrétní motivace
- Pravidlo vyšší míry tolerance
- Pravidlo důslednosti v přístupu
- Vyšší míra vizuální podpory /schémata, plány dne, psané připomínky a pravidla, vysvětlivky, sepsané správné řešení situace,.../
- Nadstandardní řešení obtíží s pozorností / možnost střídání činnosti a odpočinku/
- Vyšší míra vysvětlování sociálně komunikačních pravidel a situací, vyšší míra pomoci v některých situacích, které vyžadují praktický úsudek

Primární intervence

1. Zajistit bezpečnost dítěte, které se nachází v krizové situaci, oddělit ho od ostatních dětí. Uvědomit co nejrychleji osobu, která může vzniklou situaci řešit (TU nebo jiný vyučující, kterého dítě dobře zná a ke kterému má důvěru).
2. Pokud není možné opustit třídu (je třeba řešit vzniklou situaci s ostatními dětmi, či zajistit jejich bezpečnost) je vhodné vyslat „spojku“ (spolehlivé dítě), které situaci oznámí v kanceláři školy, ve sborovně (dle situace).

3. Zajistit bezpečnost ostatních dětí.
4. Pokud je nutná přítomnost pedagoga u dítěte v krizové situaci, převezme dohled nad třídou jiný pedagog nebo asistent pedagoga. Přivolání náhradního pedagoga či jiné osoby do dané třídy, zajistí zástupkyně ředitelky školy.

Následná intervence

Další práci s dítětem či se třídou dle druhu krizové situace zajišťuje výchovný poradce.

POSTUP V KRIZOVÉ SITUACI "EPILEPTICKÝ ZÁCHVAT"

Pravidlo předcházení:

Důsledná informovanost učitele za strany rodičů, eliminovat spouštěče např. hluk, střídání světel, nadměrný stres.

Epileptický záchvat obvykle odeznívá samovolně během několika minut. U větších záchvatů (delších tří minut) může dojít k bezvědomí dítěte a generalizovaným svalovým křečím.

Důležité je zabránit úrazu.

Primární intervence:

1. Nemocného dopravíme na bezpečné místo, z dosahu schodů, topení apod.
2. Z jeho okolí odstraníme předměty, o které by se dítě mohlo v křečích poranit. Je nevhodné násilím bránit křečím, například natahováním a držení končetin. V důsledku křečí dýchacích svalů může dojít ke zblednutí nebo promodrání dítěte. Není však vhodné ho křísit, třeba rozdýcháváním, snažit se vytahovat jazyk z úst, aby nezapadl, nebo vkládat do úst roubík, aby si dítě nepokousalo jazyk. Takové jednání může zhoršit přístup vzduchu do dýchacích cest.
3. Dítě uložíme do vodorovné polohy a otočíme mu hlavu na stranu. Optimální je stabilizovaná poloha na boku. Dítě může při záchvatu nebo po něm zvýšeně slinit. Je třeba umožnit, aby sliny mohly volně odtékat z úst a zabránilo se riziku jejich vdechnutí. Stabilizovaná poloha je i vhodnou prevencí zapadnutí jazyka u pacientů v bezvědomí se sníženým svalovým napětím. Většina epileptických záchvatů nevyžaduje lékařský zásah.
4. Lékaře je nutné volat, pokud se jedná o první epileptický záchvat v životě nebo o první záchvat určitého druhu u konkrétního pacienta (může se jednat o signál změny charakteru onemocnění, na kterou je třeba léčebně reagovat). Rychlou záchrannou pomoc voláme také v případech, jejichž trvání je pro daného pacienta neobvykle dlouhé (více než tři minuty), opakují-li se záchvaty několikrát po sobě, nebo když se stav dítěte neupraví do normálu zhruba během čtvrt hodiny po záchvatu a zvláště jsou-li patrné poruchy vědomí, hybnosti, vnímání a jiné. Lékařské ošetření je **nutné** samozřejmě i v případech, kdy se dítě při záchvatu viditelně poraní nebo při podezření na vnitřní poranění.

Protože není možné opustit třídu, je vhodné vyslat „spojku“ (spolehlivé dítě), které situaci oznámí v kanceláři školy, ve sborovně (dle situace).

Dohled nad třídou převezme jiný pedagog nebo asistent pedagoga. Přivolání náhradního pedagoga či jiné osoby do dané třídy, zajistí zástupkyně ředitelky školy.

Následná intervence: zdravotnické zařízení a rodina

POSTUP V KRIZOVÉ SITUACI **"DIABETES MELLITUS (CUKROVKA)"**

Pravidlo předcházení:

Důsledná informovanost učitele za strany rodičů, nošení průkazu diabetika, dodržování pitného a stravovacího režimu.

Příznaky hypoglykémie

Příznaky hypoglykémie, nedostatku cukru v krvi, jsou nevolnost z hladu, slabost, studený pot, bledost, zrychlený puls, zmatenost, změněné chování připomínající opilost a třes končetin.

Může dojít i k vzniku křečí a bezvědomí.

První pomoc u hypoglykémie

V případě akutní hypoglykémie u pacienta při vědomí podejte postiženému sladký nápoj, například kolu nebo oslazený čaj. Případně mu můžete dát na vycucání kostku cukru. Pokud není schopen sám udržet hrníček se sladkým nápojem, nelijte mu nic do úst, položte jej na záda nebo na bok do zotavovací polohy (pokud zvrací) a ihned zavolejte lékařskou službu na lince 155. Pokud je postižený v bezvědomí, postupujte podle pravidel resuscitace a volejte záchrannou službu na lince 155.

Příznaky hyperglykémie

Příznaky hyperglykémie, nadbytku cukru v krvi, jsou výrazná žízeň a časté močení, zvýšená únava, spavost, nechutenství, zvracení, zrychlený tep, bolesti hlavy a zápach dechu po acetonu.

První pomoc u hyperglykémie

První pomoc poskytnete zklidněním pacienta a podáním tekutin. Následovat by mělo okamžité přivolání zdravotnické pomoci na čísle 155 a převoz do nemocnice!

Protože není možné opustit třídu, je vhodné vyslat „spojku“ (spolehlivé dítě), které situaci oznámí v kanceláři školy, ve sborovně (dle situace).

Dohled nad třídou převezme jiný pedagog nebo asistent pedagoga. Přivolání náhradního pedagoga či jiné osoby do dané třídy, zajistí zástupkyně ředitelky školy.

Následná intervence: zdravotnické zařízení a rodina

POSTUP V KRIZOVÉ SITUACI "DÍTĚ POD VLIVEM NÁVYKOVÝCH **LÁTEK"**

Pravidlo předcházení: plnění výstupů Minimálně preventivního programu

V případě zjištění držení návykových látek, popřípadě zneužití návykové látky žákem pedagog postupuje:

1. Pedagogický pracovník zabrání žákovi, žákům v distribuci, popřípadě konzumaci návykové látky,
2. Návykovou látku žákovi za přítomnosti další osoby odebere a zajistí, aby žák nemohl pokračovat v konzumaci.
3. Ihned informuje vedení školy o dané situaci. Látka se zabalí a uloží u školního metodika prevence, pak předá Policii ČR.
4. Pedagogický pracovník vždy informuje zákonného zástupce žáka, v případě akutního ohrožení zajistí odbornou pomoc lékaře.
5. Provede se stručný písemný záznam o dané situaci opatřený podpisy svědků a podpisem žáka, u kterého byla látka zjištěna. Záznam je uložen v písemné agendě školního metodika prevence.
6. V případě, kdy pracovníci školy mají **důvodné podezření, že některý z žáků má ve škole** návykovou látku, informuje vedení školy, které bezodkladně vyrozumí Policii ČR. Zástupcům Policie ČR je předána látka a kopie záznamu o situaci.
7. Žák podezřelý z držení a ze zneužití návykové látky, pokud jeho stav nevyžaduje lékařskou pomoc, musí být do příjezdu Policie ČR držen v izolaci pod dohledem pedagogického pracovníka nepřetržitě. Nikdo z pedagogů nesmí provést u žáka osobní prohlídku.

Následná intervence:

- individuální konzultace žáka i jeho rodičů se sociálním pedagogem, práce sociální pracovnice, konzultace v centru
- Školní metodik prevence písemně informuje o situaci OSPOD dle příslušného místa trvalého bydliště žáka.
- Na pedagogické radě je projednáno kázeňské opatření v souladu se školním řádem.

POSTUP PŘI KRIZOVÉ SITUACI "ÚRAZ"

Pravidla předcházení: všechna pravidla BOZ

Školní úraz je úraz, který se stal žákovi při vyučování ve škole nebo při mimoškolních akcích. Školním úrazem není úraz, který se stal např. na cestě do školy a zpět.

1. Zjistit poranění, popř. je konzultovat se zdravotníkem školy, ošetřit zranění.
2. Informovat ředitelku školy nebo zástupkyni ředitelky školy.
3. Zavolat lékařskou službu nebo zajistit postiženému doprovod dospělou osobou k lékaři.
4. Oznámit skutečnost zákonným zástupcům žáka, požádat je o převzetí dítěte.
5. Provést zápis do knihy úrazů, popř. vyplnit záznam o úraze.
6. Informovat třídního učitele, není-li pedagogický pracovník sám třídním učitelem.

Problematiku evidence úrazů dětí, žáků a studentů řeší vyhláška č. 64/2005 Sb., ve znění vyhlášky č. 57/2010 Sb. (dále jen „vyhláška“).

1. V případě úrazu žáka bude zákonný zástupce neprodleně informován pracovníkem školy telefonicky nebo prostřednictvím ŽK.
2. **V případě úrazu, který si žádá rychlé odborné lékařské ošetření, kontaktuje škola neprodleně rychlou lékařskou pomoc a zajišťuje doprovod do zdravotnického zařízení.** Každý úraz, poranění či nehodu, k níž dojde během vyučování ve třídě, na chodbě nebo hřišti jsou žáci povinni hlásit ihned svému třídnímu učiteli nebo jinému vyučujícímu, který o něm provede zápis do knihy úrazů.
3. **Zápis do knihy úrazů** - evidují se zde všechny úrazy žáků (dále jen „úrazy“), ke kterým došlo při činnostech uvedených v § 29 odst. 2 školského zákona (pozn.: zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů), tzn. úrazy, které vznikly: - při vzdělávání, - při činnostech přímo souvisejících se vzděláváním, - při poskytování školských služeb. **Zápis v knize úrazů se musí provést nejpozději do 24 hodin od okamžiku, kdy se škola o úraze dozví.**

V knize úrazů musí být uvedeno:

- pořadové číslo úrazu,
- jméno, popřípadě jména, příjmení a datum narození zraněného,
- popis úrazu,
- popis události, při které k úraze došlo, včetně údaje o datu a místě události,
- zda a kým byl úraz ošetřen,
- podpis zaměstnance právnické osoby vykonávající činnost školy nebo školského zařízení, který provedl zápis do knihy úrazů,
- další údaje, pokud jsou potřebné k sepsání záznamu o úraze.

POSTUP PŘI KRIZOVÉ SITUACI "CIZÍ OSOBA V BUDOVĚ ŠKOLY"

Pokud je rodič nebo cizí osoba v budově školy tázána pracovníkem školy, je povinna se představit a objasnit účel své přítomnosti ve škole, nebo opustit školní budovu v doprovodu pracovníka školy.

Pokud osoba odmítá opustit školu, učitel vyšle „spojku“ (spolehlivé dítě), které situaci oznámí v kanceláři školy, ve sborovně (dle situace). Dohled nad třídou převezme jiný pedagog nebo asistent pedagoga. Přivolání náhradního pedagoga či jiné osoby do dané třídy, zajistí zástupkyně ředitelky školy. Následně škola informuje Policii ČR.

POSTUP PŘI KRIZOVÉ SITUACI "SVÉVOLNÉ OPUŠTĚNÍ TŘÍDY, ŠKOLY"

Svévolné opuštění školy je posuzováno jako závažné porušení řádu školy.

1. Pokus o přivolání žáka.
2. V případě neúspěchu nahlášení události vedení školy.
3. Oznámení situace zákonnému zástupci žáka.
4. Řešení přestupku dle školního řádu s přihlédnutím k individuálnímu přístupu k žákovi.

POSTUP PŘI KRIZOVÉ SITUACI "NEVYZVEDNUTÍ ŽÁKA ZE ŠKOLY"

Při nevyzvednutí žáka ze školy nebo školní akce zákonným zástupcem (nebo jím pověřenou osobou) postupuje vyučující takto:

1. Kontaktuje zákonného zástupce (kontakty jsou v matrice školy on-line).
2. Při neúspěchu informuje vedení školy a volá Policii ČR (tel.: 158).
3. Následně informuje třídního učitele, který ve spolupráci s metodikem prevence uvědomí OSPOD dle bydliště dítěte.
4. V průběhu řešení situace poskytuje součinnost třídnímu učiteli a výchovné poradkyni.

POSTUP PŘI KRIZOVÉ SITUACI "KRÁDEŽ"

1. O události pořídít záznam na základě výpovědi poškozeného.
2. Událost ohlásit vedení školy.
3. Věc ohlásit Policii ČR nebo poučit poškozeného žáka (jeho zákonného zástupce) o této možnosti.
4. V případě, že je znám pachatel mladší 18 let, nahlásit věc na OSPOD a současně věc předat orgánům činným v trestním řízení.

POSTUP PŘI KRIZOVÉ SITUACI "VANDALISMUS"

O vzniklé škodě na školním majetku je třeba vyhotovit záznam (speciální formulář: Záznam o škodě způsobené žákem na majetku školy) a pokusit se odhalit viníka. V případě, že viníka škola zná, může na něm (zákonným zástupci) vymáhat náhradu škody. Pokud nedojde mezi zákonným zástupcem nezletilého dítěte a školou k dohodě o náhradu škody, může škola vymáhat náhradu soudní cestou.

POSTUP PŘI KRIZOVÉ SITUACI „PROJEVŮ EXTRÉMISMU“

Verbální a fyzické napadání spolužáků, zaměstnanců kvůli jejich politickému či náboženskému přesvědčení anebo rasovému, národnostnímu, etnickému či třídnímu původu. agitace ve prospěch extremistických hnutí na půdě školy a snaha o získání nových členů.

Je třeba okamžitě a razantně vystoupit proti projevům intolerance mezi žáky. V případě zjištění hlouběji zakotvených postojů (opakované verbální či vizuální projevy s možným extremistickým podtextem, účast žáka v extremistické partě, užití násilí s extremistickým podtextem) informujeme rodiče a nabídneme jim spolupráci. V případě závažných projevů (především násilných) informujeme Policii České republiky.

POSTUP PŘI KRIZOVÉ SITUACI „OZBROJENÉHO ÚTOKU“

1. nevystavovat se nebezpečí, nepanikařit, utéct, zamknout se, zabarikádovat se,...
2. upozornit na nebezpečí ostatní
3. upozornit vedení školy
4. jste-li v bezpečí informovat Policii ČR, volat 158

POSTUP PŘI KRIZOVÉ SITUACI "ŠIKANANA" (vyjmutu z Programu proti šikanování)

Postup pro vyšetřování a řešení počáteční šikany

1. Odhad závažnosti onemocnění skupiny a stanovení formy šikany
2. Rozhovor s těmi, kteří na šikanování upozornili, a s oběťmi.
3. Nalezení vhodných svědků (sepíše důvěrné písemné výpovědi, se jmény s datem a podpisem svědků).
4. Individuální rozhovory se svědky, případně konfrontační rozhovory se svědky (nikoli však konfrontace obětí a agresorů).
5. Zajištění ochrany obětem.
6. Předběžné vyhodnocení a volba typu rozhovoru:
 - a) rozhovor s oběťmi a rozhovor s agresory směřovaný k usmíření
 - b) rozhovor s agresory metodou vnějšího nátlaku, výchovná komise s agresorem a jeho rodiči, opatřením k posílení kázně, hlášení na Policii, OSPOD
7. Třídnická hodina: a) efekt metody usmíření b) oznámení potrestání agresorů
8. Rozhovor s rodiči obětí.
9. Třídní schůzka, kde se rodiče celé třídy seznámí s řešením šikany.
10. Intervenční program proti šikaně, práce s celým kolektivem v třídnických hodinách.

Pokročilá šikana s neobvyklou formou – výbuch skupinového násilí vůči oběti, tzv. třídního lynčování, vyžaduje následující postup:

1. Překonání šoku pedagogického pracovníka a odhad závažnosti šikany.

2. Bezprostřední záchrana oběti, zastavení skupinového násilí.
3. Učitel pošle oběti do sborovny a se třídou ihned napíše konkrétně, co kdo dělal, s datem a podpisem. Učitel nedovolí vzájemnou domluvu svědků ani agresorů. Výpovědi svědků jsou důvěrné a slouží pouze pro potřeby vyšetřování.
4. Přivolání lékaře k oběti.
5. Domluva pedagogických pracovníků a ŠMP na spolupráci a postupu vyšetřování, oznámení vedení školy.
6. Zabránění domluvě agresorů na křivé skupinové výpovědi.
7. Pokračující pomoc a podpora oběti (přivolání lékaře), informace rodičům oběti.
8. Kontaktování specialisty na šikanování, nahlášení policii.
9. Vlastní vyšetřování, rozhovor s obětí a informátory.
10. Nalezení nejslabších článků nespolupracujících svědků.
11. Individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky.
12. Rozhovor s agresory, jejich rodiči, sepsání Individuálního výchovného plánu, není vhodné konfrontovat agresora s obětí metodou vnějšího nátlaku.
13. Léčení celé skupiny odborníkem, vypořádání se s traumaty těch, kteří přihlíželi.

Ve všech krizových situacích, kde si není pedagogický pracovník jist správným postupem, kontaktuje výchovného poradce, případně metodika prevence.

Pedagogičtí pracovníci byli seznámeni s Krizovým plánem na pedagogické radě dne 24. 4. 2017.

Mgr. Jarmila Bjačková
ředitelka školy